

ЛИТЕРАТУРЕНЪ КАЛЕНДАРЪ.

Погледъ на наша-та литература.

Духовний животъ на всѣки народъ са проявява чрѣзъ негова-та литература, коя-то въ широкъ смислъ на дума-та е сбора отъ всички-тѣ умствени произведения на този народъ. Споредъ това литература-та е огледало за стѣпена на умствений напръдакъ и нравственно-то развитие на народи-тѣ, както за различни епохи отъ сѣществование-то имъ, така и за цѣлий имъ животъ изобщо. Онези народи, кои-то наричаме образовани и просвѣтени, тѣхний-тъ умъ е произвелъ голѣми умствени богатства; тѣхна-та литература е пълна съ всѣкакъвъ родъ умствени произведения. Още по-чудно е като погледнемъ умственно-то богатство на нѣкои отъ просвѣтени-тѣ народи, неволно преминува презъ умъ-тъ на чловѣка, че за да постигне това умственно нѣщо, потрѣбни сж били цѣли вѣкове на умствена работа, само тѣй можемъ да си изяснимъ, кога и какъ е можалъ тѣхний умъ да принесе толкова обилень плодъ за тѣхни-тѣ богати литератури. А още по-забѣлѣжително е това, че безъ да глѣда на голѣми-тѣ свои богатства, умъ-тъ на просветени-тѣ хора, постоянно работи и са напруга на нови трудове, на нови изучения и открития — постоянно богатѣе.

Литература-та на сѣки просвѣтень народъ са е обработвала, може би, непрѣстанно отъ време-то на появение-то на неговата писменность; но при все това и тя си има свои епохи на развитие, знаменитость, богатство и слава, сжотвѣствено съ живота на този народъ. Знаменитость-та на литература-та сжстои въ по-голѣма-та нейна оригинальность; богатство-то ѣ обема освень това и така нарѣчена-та заимствована частъ отъ чужда литература; а слава-та въ прѣвосходство-то на умствени-тѣ оригинални народни творения. Тѣзи сж прѣимущества-та, за кои-то са стремятъ просвѣтени-тѣ умове да придобиятъ на свои-тѣ умствени произведения; тѣзи сж причини-тѣ кои-то са повдигнали онази вѣкова борба въ международний-тъ духовень животъ въ поле-то на образование-то и просвѣщение-то.